

HULP VOOR MENSEN met PSYCHISCHE AANDOENINGEN IN MONGO

VERSLAG februari 2023.

DOEL

In juli 2022 hebben sociaal werker Botol Adoum en Abel Oumar in Mongo het Bureau d'Appui à la Santé Mentale opgericht. Het doel is om betere levensomstandigheden te creëren voor ongeveer 40 mensen met epilepsie of psychische aandoeningen en voor hun families in en rond Mongo.

In 2023 wordt het aantal van 40 patiënten die overgaan van een behandeling voor ziekten als psychose, depressie of epilepsie door een "marabout" (gebed, magie, kruiden) naar een behandeling met medicijnen onder begeleiding van het Bureau d'Appui waarschijnlijk overschreden.

BEREIKT juli '22 – febr '23

- 28 patiënten zijn overgegaan van behandeling door een "marabout" (gebed, magie, kruiden) of van injecties die op de markt verkocht worden naar behandeling met medicijnen voorgeschreven door een bevoegde verpleger. 17 van hen ontvingen de eerste dosis medicijnen gratis. Zij en hun verzorgers worden begeleid zodat het medicijn regelmatig en in de juiste dosering wordt ingenomen. De patiënten hebben sindsdien geen epileptische of psychotische aanvallen gehad (behalve een patiënt die door omstandigheden toch tijdelijk stopte met zijn medicijn) en komen uit hun isolatie.
- Dit soort zorg voor mensen met een mentale aandoening is een primeur in heel Tsjaad.
- Families van patiënten besparen veel geld. (Behandeling door een marabout kost gemiddeld 50.000 Fcfa per keer, o.a. voor een offerdier. Medicijnen voor epilepsie kosten ongeveer 7.500 Fcfa voor drie maanden.)
- Zes families die na jaren van betalingen aan marabouts zo verarmd waren dat ze geen geld hadden voor de meest eenvoudige benodigdheden (een mat om op te zitten, zeep) hebben dat soort dingen eenmalig cadeau gekregen, ook om hen uit hun sociale isolement te helpen.
- Vijf verzorgers (zussen, moeder) van patiënten ontvingen een klein krediet (tot 30.000) om een handeltje op te zetten en weer wat eigen inkomsten te winnen, zodat ze de medicijnen zelf kunnen betalen.
- Goede vorm van samenwerking gevonden met de directie van het ziekenhuis van Mongo en met een verpleger die gespecialiseerd is in psychische en hersenaandoeningen.
- Het Bureau d'Appui heeft snel bekendheid gekregen, ook buiten Mongo. Zo is een begin gemaakt met bewustwording over mentale ziekten als "gewone" ziekten.

- Medewerking is verkregen van een psychiater in Ndjamena, dr. Ousmane Kongange. Hij wordt lid van een op te richten Raad van Toezicht en Advies.
- Twee gediplomeerde jonge mannen, die vrijwel geen kans hadden op de arbeidsmarkt omdat die te corrupt is en omdat een van hen (Botol) bovendien blind is, hebben prachtig werk voor zichzelf gecreëerd.

ACTIVITEITEN

Onze financiering begon in juni. In die maand hebben Botol en Abel een klein kantoortje (4x4 meter, een tafel, twee stoelen, een schoolbank) geopend op een centrale plek niet ver van het ziekenhuis. Zo zijn ze vindbaar en toegankelijk, ook voor mensen die niet meteen naar het ziekenhuis willen. Overigens weten veel patienten of hun familie Botol ook thuis te vinden.

In juni is de start van het Bureau d'Appui aangekondigd via de lokale radio. Sindsdien melden zich regelmatig patiënten uit Mongo en uit dorpen in de omgeving, tot op 50 km afstand. Het aantal van 40 zal in 2023 waarschijnlijk snel overschreden worden.

Al voor juli is Botol begonnen met het bijwonen van consultaties van patiënten met mentale problemen in het ziekenhuis. Een aantal van de patiënten die hij en Abel volgen, zijn "overgenomen" van de gespecialiseerde verpleger. Andere patiënten komen juist eerst naar Botol en gaan vervolgens samen met hem naar het ziekenhuis. Alleen de verpleger schrijft medicijnen voor, Botol en Abel zijn daartoe niet bevoegd.

Botol en Abel leggen vier dagen per week huisbezoeken af aan (voorlopig 28) patiënten en hun families. Ze zien erop toe of medicijnen regelmatig worden ingenomen; ze letten op de reacties op het medicijn, zodat ze kunnen overleggen met de verpleger over de dosis; ze bekijken of het gezin waarin de patiënt woont in staat is om de medicijnen (gedeeltelijk) zelf te betalen; ze geven voorlichting over de moderne behandeling van mentale aandoeningen en bespreken de mogelijkheid van families om de medicijnen te betalen zoals ze ook de medicijnen voor bekende ziekten zelf zouden betalen; ze bekijken of de patiënt of een verzorger baat heeft bij hulp met het opzetten van een inkomstgenererende activiteit. Vijf verzorgers van patiënten hebben daarvoor een klein krediet (ongeveer 30 euro) gekregen.

Botol is blind. De bezoeken doen de twee daarom altijd samen, want Abel rijdt de brommer. Botol voert de gesprekken met patiënten of hun verzorgers, Abel blijft daarbij op de achtergrond. Maar ze overleggen veel en leren samen. Botol schrijft zijn notities in Braille, Abel houdt een archief bij in gewoon schrift en doet ook de financiële administratie. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de financiële administratie ligt bij de Tsjaadse afdeling van de Mission Evangélique contre la Lèpre.

UITDAGINGEN

Te veel, te zware medicijnen

De verpleger van ziekenhuis die bevoegd is om medicijnen voor te schrijven heeft de neiging om (in Franse stijl) te veel medicijnen voor te schrijven, en te hoge doses. Dat maakt de behandeling enerzijds voor veel mensen erg duur, en anderzijds is lichamelijk en geestelijk te zwaar voor patiënten. Gelukkig heeft in de eerste week van 2023 een psychiater uit Ndjamena zijn hulp

toegezegd. Hij is Botol komen opzoeken. Als voormalige docent van de verpleger kan de psychiater nu al (per telefoon) bijsturen. Bovendien geeft hij in februari 2023 een bijscholingscursus voor de verpleger (en andere medewerkers van het ziekenhuis en Botol). De psychiater wordt lid van een Raad van Toezicht en Advies en zijn invloed wordt zo structureel.

Duurzaamheid

De bedoeling is dat patiënten of hun families op termijn alle medicijnen zelf betalen. Ze zijn tenslotte veel goedkoper uit dan wanneer ze zich laten behandelen door duiveluitdrijving, door zogenaamde marabouts. Maar het geloof dat dit soort ziekten niet zomaar met medicijnen te behandelen is, is diepgeworteld. Sommige mensen accepteren het "experiment" met medicijnen zolang het gratis is, maar komen niet terug als ze zelf moeten betalen. Besloten is nu om de medicijnen het eerste half jaar te vergoeden. De volgende 6 maanden betaalt de familie 25% van de kosten, daarna 50% etcetera.

Overigens zijn er modernere families die wel de volledige kosten van de medicijnen betalen. Maar we gaan ervan uit dat het jaren zal duren voordat een meerderheid van de bevolking de oplossing voor mentale problemen niet meer op de eerste plaats zoekt bij magie, religie en het isoleren of vastbinden van patiënten.

Financiering

We merken dat dit project particulieren aanspreekt, maar wat moeilijker ligt bij institutionele donateurs. Het past duidelijk niet precies in de hulpcategorieën van donateurs. Het is gedeeltelijk sociaal, gedeeltelijk medisch en gedeeltelijk gaat het om de emancipatie van een blinde jongeman. We doen in 2023 een nieuwe aanvraag en hopen voor de komende jaren voldoende geld te vinden. Botol en Abel zelf proberen bijdragen te vinden van het Rode Kruis en van de Amerikaanse Ambassade in Tsjaad.

FINANCIËEL VERSLAG

Overzicht	€
Budget voor juni 2022-2024	11.270
Door DaT t/m jan '23 overgemaakt	9.546,50
Besteed in Mongo juli '22 - febr '23	3.589
Te besteden in Mongo in '23-'24	5.957,50
<i>(DaT zal in 2023 opnieuw werven)</i>	

Uitgaven door Bureau Appui à la Santé Mentale in Mongo

	Fcfa	€
Salaris sociaal werker 8 x 70.000 =	490.000	747
Vergoeding ondersteuner 8 x 50.000=	350.000	533
Premie verpleger Hopital Mongo 8 x 25.000	175.000	267
Aanschaf brommer + registratie	770.000	1.173
Huur kantoor	100.000	152
tafel, 2 stoelen, bank, uithangbord	67.000	102
Benzine + onderhoud	55.000	84
Kantoorartikelen	43.700	67
Medicijnen	150.500	230
Hulp aan families (reparaties huis, zeep...)	90.900	139
Microkredieten	<u>62.000</u>	<u>95</u>
Totaal	2.354.100	3.589

Botol (voor) en Abel met de moeder van Hawa.

Hawa praatte niet, deed niets, maar rende soms gillend de straat op. Twee broers zijn verdwenen, de vrouwen moeten het alleen rooien. Sinds Hawa medicijnen slikt, helpt ze haar moeder in het huishouden en met de verbouw van pinda's. En ze is gezelliger.

Levy's medicatie tegen epilepsie was te zwaar, hij wilde alleen maar slapen. Gaat nu beter.

Djabo lijdt aan epilepsie. Haar vader behandelt mensen die "bezeten" lijken en schreeuwen, door hen op schoot te nemen. "Maar zij schreeuwt niet als ze een aanval heeft. Dit is een ander soort ziekte die anders behandeld moet worden." De vader is een van de mensen die meteen gewend zijn aan het idee dat ze voor de medicijnen moeten betalen. Misschien juist omdat hij zelf ook betaald wordt voor zijn behandelingen.

Botol kan dankzij zijn werk trouwen met zijn Rebecca.